
Alfred Janc

Recenzja wydawnicza książki „Finanse agrobiznesu” pod redakcją naukową Sławomira Juszczuka

Opinia została wykonana w związku ze zleceniem przez Wydawnictwo Naukowe PWN „Finanse agrobiznesu” pod redakcją naukową Sławomira Juszczuka (stron 524). Po zapoznaniu się z treścią książki oceniam ją bardzo wysoko i - w konsekwencji - rekomenduję do wydania drukiem, uzasadniając to w poniższym tekście recenzji.

I. Problematyka i koncepcja książki

Problematyka podjęta w książce przygotowanej pod redakcją Profesora Sławomira Juszczuka ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie dotyczy sfery gospodarki, która była i jest bardzo ważna dla rozwoju ekonomicznego takiego kraju jak Polska. Rolnictwo, należąc do tradycyjnych rodzajów aktywności gospodarczej, od wieków stanowiło o dobrostanie Polaków, a jednocześnie o pozycji naszego kraju w tej części Europy. Współcześnie – nadal wykorzystując sprzyjające warunki naturalne oraz wielowiekowe doświadczenia, a jednocześnie postęp technologiczny - działalność w sektorze rolnym w Polsce urosła do rangi biznesu, który swoimi rozmiarami i znaczeniem wymaga wielowątkowej i pogłębionej refleksji naukowej. Prof. dr hab. S. Juszczuk i pozostali współautorzy recenzowanej książki, koncentrując w tym obszernym opracowaniu swoje rozważania na finansowych aspektach i uwarunkowaniach produkcji dla rolnictwa, przemysłu spożywczego i dystrybucji żywności, w sposób kompleksowy wypuklili złożoną uwarunkowania i naturę funkcjonowania w agrobiznesie. Autorzy zagwarantowali swoim dotychczasowym dorobkiem i wynikami badań, że dyscyplina ekonomii i finansów uzupełniona zostanie wartościową lekturą.

Zespół autorski liczy 24 osoby, przy czym w przewadze są to pracownicy naukowcy SGGW w Warszawie o znanym i liczącym się dorobku badawczym w Polsce. W przygotowanych fragmentach książki poszczególni Autorzy, prezentując wyniki swoich badań i analiz, we właściwy sposób odwołali się zarówno do polskiej i obcojęzycznej literatury przedmiotu, jak i do wyników badań w poszczególnych obszarach, w tym badań własnych. Profesor Sławomir Juszczuk, współautor książki i redaktor naukowy całości, zadbał o zrealizowanie dzieła, w którym w sposób kompleksowy odniesiono się do finansowej strony agrobiznesu.

II. Struktura i tytuł książki

Treść książki odpowiada przyjętemu tytułowi. Liczący 524 strony wydruk recenzowanego opracowania podzielony został na dziesięć z reguły obszernych rozdziałów. Każdy z rozdziałów ma rozbudowaną strukturę wewnętrzną, składającą się z podrozdziałów i podpunktów w podrozdziałach. Pozwoliło to na merytoryczne podejście do wypełnienia treścią - przygotowaną z reguły przez kilku autorów - problematyki podjętej w poszczególnych rozdziałach. Początkowe fragmenty pracy poświęcono genezie i pojęciu agrobiznesu oraz finansów agrobiznesu (wstęp oraz rozdział 2). W rozdziale 1 zostały przypomniane zostały sylwetki wybranych polskich ekonomistów, którzy w XX wieku przyczynili się do rozwoju zainteresowania problematyką ekonomiki i finansów rolnictwa. Problematyce wspólnej polityki rolnej UE i jej znaczeniu dla wsparcia finansowego rolnictwa i obszarów wiejskich w Polsce dedykowana została treść rozdziału 3. Wybrane problemy analizy finansowej gospodarstw rolnych oraz opodatkowania tych gospodarstw przeanalizowane zostały w rozdziale 4. W treści obszernego rozdziału 5 znalazła się problematyka m.in. wyniku finansowego przedsiębiorstw agrobiznesu oraz metod pomiaru efektywności finansowej. W tym fragmencie znalazło się również miejsce na rozbudowaną analizę natury i skutków bankructwa wśród tych przedsiębiorstw. Tematyka ubezpieczeń majątkowych (rozdział 6) oraz ubezpieczeń społecznych (rozdział 7) wypełniła kolejny fragment pracy. Treść rozdziału 8 poświęcona została finansom instytucji agrobiznesu. W obszernym rozdziale 9 przeanalizowane zostały możliwości bankowego finansowania rozwoju agrobiznesu w Polsce, w tym - roli kredytów preferencyjnych. Uwagę skoncentrowano na znaczeniu banków spółdzielczych. Finansowanie agrobiznesu przez banki komercyjne zilustrowano przykładami ofert przygotowanych przez siedem wybranych banków. Ostatni rozdział (rozdział 10) opracowania poświęcono problematyce uwarunkowań makroekonomicznych odnoszących się do funkcjonowania agrobiznesu w Polsce. Znaczny fragment tego rozdziału odnosi się do zagadnienia finansyzacji przedsiębiorstw agrobiznesu, w tym - roli Giełdy Papierów Wartościowych.

Owa zasadnicza treść książki obudowana została wspomnianym wstępem, a także sporządzonymi spisami tabel (łącznie zamieszczono 75) oraz rysunków (łącznie 72). Cennym uzupełnieniem - ze względu na rozmiary i treść opracowania - mogłyby być obiecane w spisie treści indeks rzeczowy i indeks autorów, których to spisów piszący te słowa nie znalazł wszakże w otrzymanym wydruku. W zestawieniu wykorzystanej literatury przedmiotu znalazło się ponad 350 głównie (ale nie tylko) polskojęzycznych pozycji, zaczerpniętych z różnych zasobów, w tym - z licznych źródeł prawa. Literatura obcojęzyczna świadczy o „europeizacji” problematyki finansów agrobiznesu, wynikającej przede wszystkim z członkostwa w Unii Europejskiej; obszerną polską literaturę przedmiotu, z niekiedy odległymi również datami publikacji, można skomentować znanym cytatem „A niechaj narodowie wždy postronni znają, iż Polacy nie gęsi...”.

III. Sugestie i uwagi

Recenzowana książka została przygotowana w sposób bardzo staranny, chociaż w tekście tak obszernym, odwołującym się do wielu pojęć, nazw i nazwisk, można byłoby usprawiedliwić niejedną usterkę. Te, które pozostały, drobne z reguły

niedoskonałości o charakterze językowym, przede wszystkim stylistycznym i interpunkcyjnym, nietrudno będzie wyeliminować w procesie korekty autorskiej i wydawniczej.

Sugerowałbym tym niemniej rozważenie niewielkich zmian w podziale treści opracowania na rozdziały. Sądzę, po pierwsze, że tekst zyskałby na ewentualnym umieszczeniu treści rozdziałów 1 i 2 w jednym rozdziale, przy czym zabieg taki wiązałby się jedynie z niewielkimi uzupełnieniami merytorycznymi i drobną ingerencją w redakcję tekstu. Po drugie, rozdział 5, liczący łącznie ponad 170 stron (jedna trzecia opracowania!), powinien zostać podzielony na dwa podrozdziały. Wyraźnie uwidacznia się w treści tego fragmentu koncentracja współautorów na dwóch zagadnieniach - rozwoju przedsiębiorstw agrobiznesu oraz problemie bankructwa dotyczącego także i tych przedsiębiorstw. Również i w tym wypadku pracochłonność ingerencji nie będzie wielka w porównaniu z uzyskanym efektem.

IV. Konkluzje i rekomendacja

Recenzowana książka jest wyczerpującym studium problematyki finansowych uwarunkowań funkcjonowania agrobiznesu. Główne zalety opracowania są rezultatem umiejętnego połączenia dorobku naukowego poszczególnych autorów, wyników badań przez nich prowadzonych - także w aspekcie międzynarodowym, stosownej reasumpcji najważniejszych problemów dotyczących agrobiznesu, a jednocześnie - inspirującego wskazywania na kolejne obszary wymagające pogłębienia lub zainicjowania badań. Treść książki powinna zainteresować zarówno badaczy problematyki gospodarczej i finansowej, jak i praktyków funkcjonujących głównie w przedsiębiorstwach agrobiznesu oraz w instytucjach obsługujących ten sektor gospodarki. Dla wielu, w tym - dla studentów ekonomii oraz finansów i rachunkowości, ważne są zarówno analizowane zagadnienia i wyniki tych analiz, jak i obszerna literatura przedmiotu ułatwiająca pogłębione studia w obszarze agrobiznesu.

Z uznaniem dla efektów badań, z jakimi mogłem się zapoznać w recenzowanym tekście, z wielką przyjemnością rekomenduję książkę „Finanse agrobiznesu” jako godną wydania drukiem.

Poznań, w czerwcu 2019 roku.